

Kunsten å bygge sin egen Gud

Bokutdrag

DEFEKT LEKETØY

Da jeg var liten følte jeg meg beroliget når det gjaldt tanken på å komme til helvete. Min far var nemlig ingeniør og hevdet at alle de varmetekniske problemene i helvete var løst for lenge siden, fordi alle ingeniørene kom dit etter døden. Denne praktiske metoden for å løse problemer i helvete (send ingeniørene dit) bør jo enkelt kunne overføres til gud og det guddommelige. Av forskjellige grunner, som jeg siden skal komme inn på, kunne jeg dessverre ikke godta det bildet av gud som var allment tilgjengelig i samfunnet. Det ble ganske tidlig min personlige overbevisning at jeg faktisk heller ville være i helvete sammen med synderne, enn å sitte på en sky i himmelen og høre kjedelig harpespill. Bare det å måtte tilbringe evigheten sammen med de gjengse kristne bedehusmenneskene ga meg en sterk mistanke om at noen hadde snudd det hele på hodet. Den pietistiske nytelsesfrie, intolerante og gledeløse himmelen var egentlig en versjon av helvete. Og hvis himmelen var et så grusomt sted å være, så kunne det jo vise seg at man hadde tatt feil når det gjaldt helvete også. For meg som nordmann høres jo et sted med mye jordvarme og lidenskap ut som et ganske så trivelig sted.

Ideen om at man kan bygge sin egen gud høres ganske revolusjonært ut, og kan kanskje bli oppfattet som blasfemisk. Hvis du ikke liker gud, så bytt han/henne ut med en som passer deg bedre. Er det barnslig og idiotisk å tro at noe kan være så lettvindt, for gud har jo ikke skapt oss mennesker for at det skal være festlig eller lettvindt! Tvert i mot så er vi her på jorden for å lide og testes og all verdens elendighet.

Men i virkeligheten er ikke ideen revolusjonær i det hele tatt. Sannheten er at menneskeheten har bygd sin egen gud siden tidenes morgen. Vi har konstruert utallige versjoner av gud og det guddommelige, og kommer helt sikkert til å fortsette med det. Det nye måtte være å si at dette faktisk er noe som skjer helt ned på det individuelle plan. Stort sett har vi latt noen profeter, eller noen lærde, eller noen med spesiell kontakt med gud, bygge et gudsbilde for oss, og så har vi trodd på det de sa. Vel, jeg kan like godt avsløre sannheten med en gang. Det finnes ingen absolutt autoritet eller fasit på hvem og hva gud er.

La oss se på det på en annen måte. Hva ville du sagt hvis du skulle forklare en treåring om sex? Antagelig ikke hele sannheten, fordi det er visse ting en treåring ikke kan forstå. Du ville antagelig sagt noe helt annet til en trettenåring, og noe helt annet igjen til en syttenåring. For ikke å snakke om hvordan du ville drøftet temaet med en femtiåring. Det samme gjelder vår forståelse av gud. De fleste mennesker, som har en opplevelse av at det guddommelige eksisterer, opplever det guddommelige som uendelig, altomfattende og større enn det vi kan forestille oss. Vårt byggesett av gud er med andre ord avhengig av materialene vi har tilgjengelig. Og materialene vi har tilgjengelig er basert på hva vi med vår bevissthet er i stand til å oppfatte. Noe av det mest tragiske med etablerte religioner og trossystemer er at de har en tendens til å si at dette er den absolutte sannhet om gud. Dette er hva menneskeheten kan forstå om gud. De hevder med andre ord å ha en absolutt sannhet om hvem og hva og hvordan gud er. For meg blir det omtrent som at en tolvåring hevder at han/hun har den absolutte og endelige forståelse av hva sex egentlig er og dreier seg om, fordi foreldrene har hatt en samtale eller to med ham/henne om sex. Med andre ord ganske absurd.

Tenk deg om vår forståelse av vitenskap og andre sider av livet hadde vært basert på like dogmatisk og absurd tankegang. Tenk deg at vi virkelig hadde tro på en teori som sa at det

mennesket kunne vite om vitenskap, verdensrommet, kunst eller livet, var nedskrevet i en bok for noen hundre eller tusen år siden, og at sannheten om disse temaer var gitt en gang for alle! Det er med andre ord absolutt arrogant, latterlig, dogmatisk og absurd å hevde at sannheten om gud og det åndelige er gitt en gang for alle. Ikke nødvendigvis fordi gud ikke har fortalt sannheten... hvis det er det som har skjedd..., men fordi vår evne til å forstå sannheten endres og utvikles, samtidig som samfunnet vi skaper forandres og utvikles.

Om forfatteren

Per Henrik Gullfoss avsluttet i ganske ung alder all samtale med gud, fordi gud nektet å vise seg for ham på en bro over til Nesøya i Asker. Denne befrielsen fra behovet for stadig kontakt med gud ga ham en mulighet til å oppleve seg selv og universet uten innblanding fra den allerede etablerte gud. Bortsett fra enkelte tilbakefall i sene nattetimer fulle av lidelse og hjelpeløshet, holdt ikke-samtalene seg stødig og Per Henrik fulgte en åndelig karriere som ateistisk anarkist.

På en lengre reise gjennom Latin-Amerika ble Per Henrik fullstendig overmannet av opplevelsen av det guddommelige nærvær i alt som eksistererte og opplevde universet og jorden som et hellig sted så uendelig fullt av skjønnhet og kjærlighet at det feide ut alle ateistiske tendenser og etterlot ham i en tilstand av absolutt visshet om det åndelige univers. De eneste problemene var hva ånd var, hvem gud var og hvordan det åndelige univers fungerte. Spørsmål han siden har vært opptatt av å få større innsikt i.

I dette arbeidet med å forstå universet har Per Henrik stjålet uhemmet alt som er brukbart fra alle tradisjoner. Han har konstruert sin helt egen forståelse av universet og det guddommelige, slik at han kan oppleve en gud han fullt og helt kan ha respekt for, og elske og forholde seg til uten noen som helst reservasjoner. Denne guden minner mistenkelig om hva Per Henrik til enhver tid setter høyest og ser på som det ypperste, og det fine er at Per Henrik og Gud synes å utvikle seg sammen, mot stadig uante høyder av innsikt, glede og erkjennelse.

Per Henrik Gullfoss er cand.phil. fra Oslo universitet, med religionshistorie storfag i fagkretsen.